

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Інститут Європейської освіти (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
Опольський університет (Польща)
Устимівська дослідна станція рослинництва
Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН**

Кафедра захист рослин

**Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»**

24 листопада 2022 року

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Полтавський державний аграрний університет
Інститут Європейської освіти (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
Опольський університет (Польща)
Устимівська дослідна станція рослинництва
Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва**

Кафедра захист рослин

**Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»**

24 листопада 2022 року

м. Полтава

Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : матеріали Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 24 листопада 2022 р.). Полтава: ПДАА, 2022. 162 с.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 492 від 14 листопада 2022 р. (Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»).

У збірнику представлені тези, присвячені сучасним проблемам захисту і карантину рослин, фітосанітарного моніторингу та розвитку агроєкосистем України. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, здобувачів вищої освіти та аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських підприємств АПК різної організаційно-правової форми господарювання та всіх, кого цікавить проблематика сучасного захисту рослин в агроєкосистемах України.

The collection presents theses devoted to modern problems of plant protection and quarantine, phytosanitary monitoring and development of agroecosystems of Ukraine. The materials are intended for researchers, teachers, graduates and graduate students, specialists and managers of agricultural enterprises of various organizational and legal forms of management and all who are interested in modern plant protection in agroecosystems of Ukraine.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Доля Микола Миколайович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри інтегрованого захисту і карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України.

Гапон Світлана Василівна – доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 27.12.2022 року)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

- Аранчій В.І.** - професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, (м. Полтава);
- Писаренко П.В.** - доктор сільськогосподарських наук, професор, академік інженерної Академії України, завідувач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава);
- Писаренко В.М.** - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава);
- Тошко К.** - професор, директор Інституту Європейської освіти (Болгарія, Софія)
- Гаспарян Г.А.** - професор, завідувач аспірантурою Національного аграрного університету Вірменії (м.Єреван)
- Калініченко А. В.** - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу відновлювальних джерел енергії, Опольський політехнічний університет, (м. Ополе, Польща);

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

- Маренич М.М.** - доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, директор Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, Полтавський державний аграрний університет
- Сокирко М.П.** - кандидат сільськогосподарських наук, директор Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН
- Харченко Ю.В.** - кандидат сільськогосподарських наук, директор Устимівської дослідної станції рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я.Юр'єва
- Поспєлова Г.Д.** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
- Коваленко Н.П.** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
- Піщаленко М.А.** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
- Нечипоренко Н.І.** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
- Шерстюк О.Л.** - асистент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАХИСТ І КАРАНТИН РОСЛИН (ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ; ІНТЕГРОВАНІЙ ЗАХИСТ)	9
Писаренко В.М., Піщаленко М.А., Логвіненко В.В.	АГРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ В ІНТЕГРОВАНІХ СИСТЕМАХ ЗАХИСТУ РОСЛИН 9
Бараболя О.В., Милейко О.О.	ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБИЦИДІВ В ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ 14
Ворожко С.П.	ФІТОФАГИ В АГРОЦЕНОЗІ ГОРОХУ ПОСІВНОГО 17
Гангур В.В., Руденко В.В., Кваша А.	ШКОДОЧИННІСТЬ СТЕБЛОВОГО МЕТЕЛИКА ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ РОСЛИН ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ 20
Гордєєва О.Ф., Біленко О.П.	ШКІДНИКИ РІПАКУ В УКРАЇНІ: РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ І ШКІДЛИВІСТЬ 22
Коваленко Н.П., Бузина О.С.	ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ ПОСІВІВ СОЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ 25
Коваленко Н.П., Грицай Ю.Ю., Шерстюк О.Л.	ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН ДЕРЕВНИХ РОСЛИН В МІСЬКИХ НАСАДЖЕННЯХ 28
Логвиненко В.В.	ШКІДНИКИ СОЇ ЗА УМОВ ЗМІН КЛІМАТУ 30
Нечипоренко Н. І., Поспєлова Г. Д., Онїпко В. В.	АКТУАЛЬНІ ДЛЯ УКРАЇНИ ВІРУСНІ ХВОРОБИ ЗЕРНОВИХ КУЛЬ 33
Нікітенко М.П., Аверчев О.В.	ЗАХИСТ РОСЛИН В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН КЛІМАТУ 38
Мороз Є.О., Коваленко Н.П. Боброва Н.О.	ПАРАЗИТАРНІ ХВОРОБИ ПЛОДІВ ТА НАСІННЯ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН 41
Палазюк Б.О., Юрченко С.О.	ЗНАЧЕННЯ ПРОТРУЮВАННЯ НАСІННЯ В ЗАХИСТІ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІД ЗБУДНИКІВ ХВОРОБ І ШКІДНИКІВ 44
Піщаленко М.А., Довженко Р.В.	ВПЛИВ УМОВ СКЛАДСЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ НА ПОШИРЕННЯ КОМАХ-ШКІДНИКІВ ЗАПАСІВ НАСІННЯ 46
Піщаленко М.А., Скляр С.С.	ШЛЯХИ СТАНОВЛЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ КАПУСТИ ВІД КОМАХ ФІТОФАГІВ 49
Тенах О.М., Білявська Л.Г., Білявський Ю.В.	ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ <i>CLIMATE FIELDVIEW</i> В АГРОНОМІЇ 52

РОЗДІЛ 2. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

		55
Довгаль С.В., Коваленко Н.П.	ФІТОЕКСПЕРТИЗА НАСІННЯ, ЯК ОСНОВА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	55
Шерстюк О.Л., Коваленко Н.П.	БІОМЕТОД ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ОСНОВА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	57
Ковтун Д.М., Нікітенко М.П.	ОРГАНІЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО	60

РОЗДІЛ 3. СЕЛЕКЦІЯ, НАСІННИЦТВО ТА ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ РОСЛИН

		63
Білик О.М.	НЕТРАДИЦІЙНІ ТА МАЛОПОШИРЕНІ ПЛОДОВІ КУЛЬТУРИ У КОЛЕКЦІЇ ДЕНДРОПАРКУ «УСТИМІВСЬКИЙ»	63
Білявська Л.Г., Білявський Ю.В.	ВИРОБНИЧЕ ВИПРОБУВАННЯ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	65
Головаш Л., Роговий О.Ю.	МАЛОПОШИРЕНІ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННІ КУЛЬТУРИ З КОЛЕКЦІЇ УСТИМІВСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	68
Гордієнко В.В.	АДАПТИВНЕ ВИРОЩУВАННЯ ІНТРОДУКОВАНИХ ЗРАЗКІВ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ	70
Діянова А.О., Білявська Л.Г., Білявський Ю.В.	ЕНЕРГЕТИЧНА ОЦІНКА ВИРОЩУВАННЯ СУЧАСНИХ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	73
Діянова А.О., Білявська Л.Г., Білявський Ю.В.	ОСОБЛИВОСТІ ЯКІСНОГО СКЛАДУ НАСІННЯ СОЇ	76
Дубчак О.В.	ДОБІР БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ, ЯК СИРОВИНИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ	78
Коваленко Н.П., Гречкосій А.О., Поспелова Г.Д.	БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗБУДНИКІВ ПЛІСНЯВІННЯ НАСІННЯ КУКУРУДЗИ	81
Коваль В.С.	ВИДІЛЕННЯ СЕРЕД БЕККРОСІВ БАГАТОВИДОВИХ ГІБРИДІВ ДЖЕРЕЛ СТІЙКОСТІ ПРОТИ ЗБУДНИКА STREPTOMYCES SCABIES G. В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ	84
Кочерга В.Я., Харченко М.Ю.	ОЦІНКА ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ПАЖИТНИЦІ БАГАТОРІЧНОЇ (<i>LOLIUM PERENE</i> L.)	86
Мазур З.О.	ГЕНЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІНБРЕДНИХ ЛІНІЙ ЖИТА ОЗИМОГО В САМОЗАПІЛЬНИХ СХРЕЩУВАННЯХ	88
Мальченко С.О., Шокало Н.С.	ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	90
Нечепоренко Л.П.	ВИВЧЕННЯ КОЛЕКЦІЇ ЗИМУЮЧОГО ВІВСА У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	92

Піщаленко М.А., Мулер М.	СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ ЗМОРШКУВАТОГО ГОРОХУ ЛІНІЇ АМІУС	96
Харченко Л.Я., Роговий О.Ю., Харченко М.Ю.	РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНЕТИЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ КУКУРУДЗИ НА ПОСУХОСТІЙКІСТЬ	98
РОЗДІЛ 4. БІОТЕХНОЛОГІЯ РОСЛИН		101
Короткова І.В., Біляєва В.М., Чайка Т.О., Тристан Д.	НАНОТЕХНОЛОГІЇ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	101
РОЗДІЛ 5. РОСЛИННИЦТВО		105
Tyshchenko V.M, Kobylynska O.M.	THE INFLUENCE OF THE TIME OF RECOVERY OF SPRING VEGETATION ON THE PRODUCTIVITY OF WINTER WHEAT	105
Баган А.В., Семко О.О.	ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД ОБРОБКИ НАСІННЯ ІНОКУЛЯНТОМ РІЗОЛАЙН	108
Баган А.В., Тристан Д.С.	ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТУ МІКРОГУМІН НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	110
Бараболя О.В.	ВИРОЩУЄМ ЇСТІВНІ ГРИБИ ПРОТЯГОМ РОКУ	112
Бараболя О.В. Сафонов М.С.	РОЗВИТОК І ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	116
Барат Ю.М., Михайленко В.О.	ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ ТА СТРОКУ СІВБИ	118
Зубенко В.В., Шокало Н.С.	ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ	121
Киченко Ю.М., Шокало Н.С.	ЧИННИКИ, ЩО ФОРМУЮТЬ УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ	123
Клюка Ю. В.	ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ДОБРІВ	126
Ласло О.О., Ткачук О.П.	ЗАСТОСУВАННЯ ГУМІНОВИХ ДОБРІВ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	129
Литвиненко С.О., Крикунов С.О., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П., Нечипоренко Н.І.	РЕГУЛЯТОРИ РОСТУ В РОСЛИННИЦТВІ	132
Маломижєв А.С., Юрченко С.О.	ВПЛИВ ОБРОБКИ НАСІННЯ СОЇ ІНОКУЛЯНТАМИ НА ПОЛЬОВУ СХОЖІСТЬ	135
Піщаленко М.А., Пахомій А.М.	АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВПЛИВУ СТРОКІВ ПОСІВУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА СОЇ	138
Пушкарєв К. С.,	ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА	141

Юрченко С.О.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	
Чикриж Ю.П., Шокало Н.С.	ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ПОСІВІВ ГОРОХУ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	143
Шакалій С.М., Попельнюх А.С.	ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	145
Шакалій С.М., Шмиголь С.Ю.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗА ВИКОРИСТАННЯ БІОСТИМУЛЯТОРА АМІНОСТИМ	148
РОЗДІЛ 6. ЗЕМЛЕРОБСТВО		151
Гапоненко О.О.	ЗАХОДИ ЩОДО ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ТА ВІДТВОРЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ	151
Ласло О.О., Шевчук С.М., Онiпко В.В., Чувпило В.В.	ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГІЧНА ОПТИМІЗАЦІЯ ЕРОДОВАНИХ АГРОЛАНДШАФТІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	154
СПИСОК АВТОРІВ		158

Список використаних джерел

1. Бахмат О.М. Соя – культура майбутнього, особливості формування високого врожаю: [монографія] / Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М.І., 2009. 208 с.
2. Господаренко Г.М. Складові технології вирощування сої : навч. посіб. Умань: Сочінський М.М. [вид.], 2019. 205 с.
3. Петриченко В.Ф. Соя: монографія. Вінниця: Діло, 2016. 399 с.

**ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ
УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО**

Пушкарьов К. С., Юрченко С.О.

Полтавський державний аграрний університет

За вирощування кукурудзи на зерно все більшого значення набувають знання ефективного використання матеріально-технічних ресурсів. Особлива увага приділяється підбору гібридів, засобів захисту рослин, мінеральних добрив, стимуляторів росту тощо. На сьогодні актуальним для виробників є стабільне виробництво якісного зерна.

Слід підкреслити, що гетерозисні гібриди кукурудзи на зерно зможуть в повній мірі реалізувати свій потенціал за продуктивністю та іншими господарсько цінними ознаками лише при підвищеній стійкості рослин до стресів, що були спричинені високими та низькими температурами, низькою вологістю, кислими та засоленими ґрунтами та дією різних патогенів [27].

За вирощування кукурудзи на зерно виникають проблеми пов'язані з нестачею елементів живлення. Один із дієвих агротехнічних заходів спрямованих на поліпшення живлення рослин впродовж періоду, є позакореневе підживлення.

Як відзначають фахівці, актуальності набуває застосування препаратів, які містять мікроелементи, які безпосередньо беруть участь у ферментативних реакціях, що впливають на обмін речовин, прискорюють розвиток рослин, підвищують їх стійкість до грибкових та бактеріальних хвороб, та несприятливих умов вирощування [1].

Слід відмітити, що позакореневе підживлення посівів кукурудзи забезпечує рослини необхідними мікроелементами для збалансованого росту і розвитку (цинк, бор, мідь, марганець, залізо, магній). Застосування мікродобрив частково здатне компенсувати дефіцит таких макроелементів, як (азот, фосфор, та калій) [2].

Науковцями встановлено, що рослини кукурудзи мають потребу в поживних речовинах на всіх етапах онтогенезу, особливо у фазу 3-6 і 8-10 листків. Особливо добре реагує кукурудза на листкове підживлення мікроелементами у фазі 3-8 листків, що проявляється поліпшенням озерненості качана та якості продукції.

За результатами численних досліджень було доведено значення кожного мікроелемента. Так, цинк підвищує стійкість кукурудзи до температурних стресів, і бере участь у синтезі хлорофілу, впливає на формування качана.

Щодо бору, то він регулює білковий та вуглеводний обмін підвищує ефективність фотосинтезу та стійкість до хвороб. Мідь бере участь в окисно-відновних процесах, що сприяє збільшенню вмісту цукрів та білку в зерні. Мікроелемент залізо важливу роль відіграє у фотосинтезі білків та хлорофілу [3].

Дослід з вивчення впливу позакореневого підживлення мікродобривом Браман мультикомплекс на урожайність зерна гібридів кукурудзи був закладений в "АПК Докучаєвські чорноземи" Карлівського району Полтавської області протягом 2021-2022 років. Варіанти в досліді розміщували систематичним методом в чотириразовій повторності. Облікова площа ділянки кожного варіанту складала 42 м².

Підживлення мікродобривом рослин кукурудзи проводили у фази: 3-5 листків та 8-9 листків робочим розчином з розрахунку 2 кг на 1 га. Урожайність визначали суцільним методом.

Аналіз результатів досліджень показав, що варіювання урожайності гібридів кукурудзи спостерігалось в досить широких межах від 6,34 т/га до 9,88 т/га.

Квітень у 2021 році був більш сухим і більш холодним, що негативно вплинуло на проростання насіння та ріст і розвиток паростків кукурудзи. Початкові фази розвитку за зниженої температури повітря, проходили повільно з послабленими процесами фотосинтезу, на що вказує блідо-зелене забарвлення листків та незначні біометричні показники. У червні було істотне поповнення запасів продуктивної вологи у ґрунті, завдяки потужному циклону (опаді у вигляді злив, іноді з градом) також негативно вплинуло на ріст і розвиток рослин кукурудзи. Відсутність опадів в липні і висока температура також зіграли свою роль у формуванні врожайності. Тому урожайність 2021 року була низькою і варіювала від 6,34 т/га до 7,73 т/га.

У 2022 році, умови якого були сприятливішими порівняно з 2021 роком, урожайність варіювала від 6,95 т/га до 9,88 т/га. За даних умов середня урожайність кукурудзи по досліді була 8,74 т/га. Продуктивнішим був гібриду ДКС 4531(ФАО 380), середня урожайність по досліді якого складала 9,54 т/га. Гібрид СІ Скорпіус (ФАО 290) дещо поступався попередньому і його середня врожайність складала 7,67 т/га.

Позакореневе підживлення рослин мікродобривом Браман мультикомплекс позитивно вплинуло на ріст і розвиток рослин і, як наслідок, на формування урожайності.

Так, для гібриду ДКС 4531(ФАО 380) застосування мікродобрива збільшило врожайність на 0,17-0,65 т/га з приростом урожайності на 2,1-8%. Максимальна врожайність була відмічена у варіанті застосування подвійного (3-5 листків + 8-9 листків) позакореневого підживлення мікродобривом, яка в

середньому складала 8,8 т/га з прибавкою 8,0 % порівняно з контрольним варіантом.

Середньоранній гібрид кукурудзи СІ Скорпіус (ФАО 290) мав нижчу врожайність в порівнянні з середньостиглим ДКС 4531, що сформував в середньому за роки досліджень 6,95 т/га без підживлення мікродобривом, приріст від застосування якого залежно від фази розвитку коливався від 0,1 т/га до 0,5 т/га. Найбільша прибавка на 7,2 % була відмічена у варіанті з подвійним застосуванням позакореневого підживлення.

Отже, застосування позакореневого підживлення мікродобривами створює сприятливі умови для росту і розвитку рослин кукурудзи, особливо в критичні періоди. Про що свідчить середній приріст врожайності кукурудзи на зерно за рахунок позакореневого підживлення мікродобривом рослин у фазі 3-5 листків – 4,5 %, у фазі 8-9 листків – 1,8 %, подвійного – 7,6 %.

Список використаних джерел

1. Гож О.А., Марченко Т.Ю., Глушко Т.В. Застосування мікродобрив – резерв підвищення врожаю зерна кукурудзи. Онтогенез – стан, проблеми та перспективи вивчення рослин в культурних та природних ценозах: зб. наук. праць за матеріалами міжнарод. наук. конф. (20-22 червня 2014 р.). Херсон, 2014. С. 31-32.
2. Лавриненко Ю.О., Гож О.А. Ефективність стимуляторів росту та мікродобрив на посівах гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах зрошення на півдні України. Зрошуване землеробство: міжвідомчий тематичний науковий збірник. Херсон. 2015. Вип. 64. С. 14-20.
3. Савранчук В.В., Семеняка І.М., Курцев В.О., Сало Л.В. Ефективність мікробних препаратів та макро- й мікродобрив при вирощуванні зернових культур в умовах ризикованого землеробства. Вісник ЦНЗ АПВ Харківської області. 2011. Вип. 11. С. 153-163.

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ПОСІВІВ ГОРОХУ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Чикриж Ю.П., Шокало Н.С.

Полтавський державний аграрний університет

Провідною зерновобобовою сільськогосподарською культурою в Україні та значним джерелом рослинного білка є горох. Зокрема, зважаючи на короткий вегетаційний період та здатності гороху до накопичення порівняно великої кількості азоту в ґрунті – горох визначається як один із відмінних попередників для озимих та ярих зернових культур. Проте, нині навіть в умовах доцільності впровадження зернової продукції бобових, має місце явище значного скорочення обсягів посіву гороху в Україні, в тому числі беручи до уваги фактор скорочення посівних площ у зв'язку з військовими діями. Питання підвищення врожайності посівів гороху на території Лівобережної України є актуальним та вимагає детального дослідження.